

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เรื่อง หลักเกณฑ์การช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน
และ
แนวทางการติดตามการชำระหนี้

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน และกำหนด
แนวทางการติดตามการชำระหนี้ของลูกหนี้กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ประกอบ
ระเบียบว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๙ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียน
เพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม ประกอบมติคณะกรรมการบริหารกองทุน
หมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม
พ.ศ. ๒๕๖๑ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์
การช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจนและแนวทางการติดตามการชำระหนี้”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

“ธนาคาร” หมายความว่า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืม
แก่เกษตรกรและผู้ยากจน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกร
และผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“คณะอนุกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการ
กู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและ
ผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๖๑ ใช้ชื่อย่อว่า “อบก.”

“ผู้กู้ยืม” หมายความว่า เกษตรกรหรือผู้ยากจนที่กู้ยืมเงินจากกองทุน

หมวด ๑

หลักเกณฑ์การช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน

ข้อ ๔ ผู้กู้ยืมซึ่งมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระเบียบว่าด้วยการ
บริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๖๑ ต้องไม่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นข้าราชการ ข้าราชการบำนาญ ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท หรือพนักงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ทั้งนี้ ไม่รวมถึงคู่สมรสซึ่งเป็นเกษตรกรหรือผู้ยากจน

(๒) มีอายุหกสิบปี ขึ้นไป เว้นแต่จะมีบุตรหรือทายาทเป็นผู้กู้ยืมร่วมกัน หรือมีบุคคลอื่น ซึ่งยินยอมเป็นผู้กู้ยืมร่วมกัน ตามความจำเป็นและความเหมาะสม ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถนำบุตร ทายาท หรือบุคคลอื่น มาเป็นผู้กู้ยืมร่วมกันได้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการพิจารณาเป็นรายๆ ไป

ข้อ ๕ เรื่องที่ขอรับการช่วยเหลือ ต้องไม่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่คณะรัฐมนตรี หรือนายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีมติ หรือคำสั่ง เด็ดขาดแล้ว

(๒) เหตุแห่งการร้องเรียนเกิดขึ้นเป็นเวลานานแล้ว และไม่สามารถช่วยเหลือได้

(๓) เรื่องที่คณะกรรมการหรือสำนักงานเคยพิจารณาแล้ว เห็นว่าไม่อาจช่วยเหลือได้ และได้สั่งยุติการช่วยเหลือแล้ว เว้นแต่กรณีมีพยานหลักฐานเพิ่มเติม ซึ่งทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไป ในสาระสำคัญ

(๔) เรื่องที่เกิดจากการดำเนินการหรือการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ ของรัฐ ซึ่งกระทำตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนที่กำหนดไว้

ข้อ ๖ การพิจารณาหนี้สินในกรณีผู้กู้ยืมประสงค์จะขอกู้เงินเพื่อไถ่หรือไถ่ถอนที่ดินคืนจากการขายฝาก จำนอง หรือชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน หรือซื้อคืนที่ดินที่ได้สูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ไปเนื่องจากการขายฝาก จำนอง หรือสัญญากู้ยืมเงิน ตามข้อ ๖ (๑) ของระเบียบว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๖๑ ต้องเป็นกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีมูลหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินหลายฉบับและนำโฉนดที่ดิน นส.๓ก หรือ นส.๓ ให้เจ้าหน้าที่ ยึดถือไว้เป็นประกัน ให้พิจารณาเฉพาะมูลหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินฉบับแรกเท่านั้น

(๒) มีมูลหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินและนำโฉนดที่ดิน นส.๓ก หรือ นส.๓ ให้เจ้าหน้าที่ยึดถือไว้ เป็นประกัน และมีมูลหนี้ตามสัญญาจำนองหรือสัญญาขายฝากด้วย ให้พิจารณาเฉพาะมูลหนี้ตามสัญญาจำนอง หรือสัญญาขายฝากเท่านั้น

ข้อ ๗ ในกรณีผู้กู้ยืมประสงค์จะขอกู้ยืมเพื่อซื้อคืนที่ดินซึ่งต้องสูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์ เนื่องจากการขายฝาก จำนอง หรือนำไปเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงิน ภายในระยะเวลาไม่เกินห้าปี นับแต่วันที่ สูญเสียสิทธิหรือกรรมสิทธิ์นั้น หรือกรณีที่เกินกว่าห้าปี แต่ไม่เกินสิบปี และผู้กู้ยืมยังคงทำประโยชน์ในที่ดิน ดังกล่าวอยู่อย่างต่อเนื่อง และเจ้าของที่ดินมีความประสงค์จะขายคืนในราคาที่เหมาะสมให้รับเรื่องไว้พิจารณา เพื่อการช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กองทุนกำหนด

ข้อ ๘ ในกรณีกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ จะพิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการขอกู้ของ เกษตรกรหรือผู้ยากจน ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคการเกษตร ต้องเป็นวัตถุประสงค์ขอกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต ทางเกษตรกรรมเพื่อการขาย เช่น ค่าเมล็ดพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาป้องกันกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์ ค่าอาหารสัตว์ ค่าซื้อปุ๋ยสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ ค่าวัสดุการเกษตร ค่าเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้ในการเกษตร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าจ้างเกี่ยวกับการเกษตร เป็นต้น หรือเป็นวัตถุประสงค์ขอกู้เงินเพื่อการลงทุน ในทรัพย์สินการเกษตร เช่น การลงทุนบุกเบิกหรือจัดเตรียมที่ดินเพื่อใช้ในการเกษตร สร้างปรับปรุงแหล่งน้ำ

คันคูน้ำ ประตูกักน้ำ ปรับปรุงที่ดินอย่างอื่น ทำสวน การซื้อสัตว์เพื่อใช้งาน การซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงเครื่องมือขนาดใหญ่ เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกล และอุปกรณ์อื่นๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตร การซื้อหรือสร้างหรือปรับปรุงโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ เกี่ยวกับการเกษตร และการลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ เป็นต้น

(๒) นอกภาคการเกษตร ต้องเป็นกิจกรรมการขอกู้เพื่อประกอบอาชีพประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งมีลักษณะเป็นการแปรรูปสินค้า หรือประเภทพาณิชยกรรม ซึ่งมีลักษณะซื้อมาขายไป หรือประเภทการบริการ ซึ่งมีลักษณะเป็นการสร้างความพึงพอใจ ทั้งนี้ ต้องเป็นอาชีพซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดีของประชาชน

ข้อ ๙ ผู้กู้ยืมรายเดิมที่ประสงค์จะขอกู้ยืมเงินเพื่อการประกอบอาชีพ โดยมีหลักประกัน จำนองอยู่แล้ว ให้ใช้หลักประกันตามสัญญาจำนองเดิมได้ ทั้งนี้ เมื่อรวมวงเงินกู้เดิมกับวงเงินกู้ใหม่แล้วต้องไม่เกินกว่าราคาประเมินหลักประกันตามสัญญาจำนองเดิม และให้กำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้คืน ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาเดิมที่ยังคงเหลืออยู่

ผู้กู้ยืมที่ประสงค์จะขอกู้ยืมเงินเพื่อประกอบอาชีพ พร้อมกับขอกู้ยืมเงินเพื่อปลดเปลื้องหนี้สิน ซื้อคืนที่ดิน หรือซื้อที่ดินเช่าตามสิทธิแห่งกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยยื่นคำขอในคราวเดียวกัน ให้ใช้หลักประกันเดียวกันได้ ทั้งนี้ เมื่อรวมวงเงินที่ขอกู้ทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินกว่าราคาประเมินที่ดินที่นำมาจำนองเป็นประกัน และให้กำหนดระยะเวลาในการชำระหนี้คืน ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาขอกู้เงินเพื่อปลดเปลื้องหนี้สิน ซื้อคืนที่ดิน หรือซื้อที่ดินเช่า

ผู้กู้ยืมเงินตามวรรคแรกและวรรคสอง ถ้าที่ดินหลักประกันมีราคาประเมินน้อยกว่าวงเงินที่ขอกู้ทั้งหมด ให้ผู้กู้ยืมที่ประสงค์จะขอกู้เพื่อการประกอบอาชีพ นำที่ดินแปลงอื่นที่มติดการะจำนองมาเป็นประกันเพิ่มเติม หรือจัดหาบุคคลตามหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการจัดหาบุคคลค้ำประกัน มาค้ำประกันเพิ่มเติม ให้ไม่น้อยกว่าวงเงินที่ขอกู้ทั้งหมด

ข้อ ๑๐ ที่ดินที่จะนำมาใช้เป็นหลักประกัน ต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นที่ดินซึ่งมีข้อจำกัดการห้ามไม่ให้โอนภายในสิบปี ตามมาตรา ๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เว้นแต่ที่ดินซึ่งมีข้อจำกัดเช่นว่านั้น ขณะใช้เป็นหลักประกันจำนองมีระยะเวลาที่ห้ามไม่ให้โอนคงเหลือไม่เกินห้าปี

(๒) เป็นที่ดินซึ่งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ หรืออยู่ในเขตสงวนหวงห้ามของทางราชการ

ข้อ ๑๑ การจัดให้มีบุคคลค้ำประกัน เพื่อให้มีหลักประกันไม่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ให้ผู้กู้ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นข้าราชการพลเรือน ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับปฏิบัติการ หรือตำแหน่งประเภททั่วไประดับปฏิบัติงาน หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า โดยค้ำประกันเงินกู้ได้ในวงเงินไม่เกินรายละหกหมื่นบาท

(๒) เป็นข้าราชการพลเรือน ตำแหน่งประเภทวิชาการระดับชำนาญการ หรือตำแหน่งประเภททั่วไประดับชำนาญงานขึ้นไป หรือข้าราชการอื่นที่เทียบเท่า โดยค้ำประกันเงินกู้ได้ในวงเงินไม่เกินรายละหนึ่งแสนบาท

(๓) ความตาม (๑) และ (๒) ให้ใช้บังคับกับพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยอนุโลม

(๔) กรณีไม่อาจจัดหาบุคคลตาม (๑) - (๓) มาค้ำประกันได้ ให้จัดหาบุคคลทั่วไป โดยค้ำประกันเงินกู้ได้ในวงเงินไม่เกินรายละหกหมื่นบาท

บุคคลตาม (๑) - (๓) ต้องมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อแสดงสถานะ ระดับการทำงาน อัตราเงินเดือน และข้อภาวะผูกพันอันต้องรับผิดชอบในการทำสัญญาค้ำประกันเงินกู้รายอื่นๆ

บุคคลค้ำประกันตามวรรคแรก สามารถค้ำประกันผู้กู้ยืมได้ไม่เกินหนึ่งราย ซึ่งต้องไม่เป็นการในกองทุน และมีอายุไม่เกินหกสิบปี ทั้งนี้ ต้องเป็นบุคคลซึ่งประกอบอาชีพและไม่มีความสัมพันธ์กับผู้กู้ยืมในฐานะบิดา มารดา บุตร หรือคู่สมรส โดยให้ธนาคารเป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติและตรวจสอบตามความเหมาะสมของบุคคลค้ำประกัน

ข้อ ๑๒ ในการพิจารณาเพื่อให้ความช่วยเหลือผู้กู้ยืม จะพิจารณาตามมูลเหตุหนี้ที่เกิดจากเหตุอันสุจริตจำเป็น ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายตามฐานะหรือนานุรูปของตนเอง คู่สมรส บิดา มารดา บุตร หรือคู่สมรสของบุตร หรือการกู้ยืมเงินเพื่อให้พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน หรือพี่น้องร่วมแต่บิดาหรือมารดาเดียวกัน

ข้อ ๑๓ กรณีเมื่อมีการอนุมัติค้ำประกันแล้ว ให้ถือว่าค่าธรรมเนียม ค่าอากรและค่าใช้จ่ายอื่นๆ เนื่องจากการจดทะเบียนจำนอง โฉนดจำนอง ซ้ำที่ดิน หรือซื้อที่ดินเช่า เป็นรายจ่ายอื่นๆ ตามข้อ ๙ (๔) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๔ ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการส่วนกลาง ตรวจสอบการอนุมัติค้ำประกันเงินของคณะกรรมการส่วนจังหวัด และคณะกรรมการส่วนอำเภอ หากเห็นว่าไม่ถูกต้องตามระเบียบว่าด้วยการบริหารกองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๖๑ และหลักเกณฑ์การช่วยเหลือเกษตรกรและผู้ยากจน ให้สามารถดำเนินการยุติเรื่องได้

ข้อ ๑๕ กำหนดให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ ส่วนต่างๆ หรือสำนักงาน ยุติเรื่องในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ผู้กู้ยืมได้รับผลตามที่ประสงค์แล้ว

(๒) ผู้กู้ยืมไม่มีสิทธิหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติที่กองทุน

กำหนดไว้

(๓) ผู้กู้ยืมไม่ประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือต่อไป

(๔) คณะกรรมการ ส่วนต่างๆ พิจารณาแล้ว เห็นควรให้ยุติเรื่อง

เมื่อยุติเรื่องตามวรรคแรกแล้ว ให้แจ้งผู้กู้ยืมทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว และกรณีการยุติเรื่องตาม (๑) - (๓) ให้รายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบต่อไป

หมวด ๒

แนวทางการติดตามการชำระหนี้

ข้อ ๑๖ เมื่อได้รับอนุมัติเงินกู้จากกองทุนแล้ว ผู้กู้ยืมมีฐานะเป็นลูกหนี้ มีหน้าที่ชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยในอัตราร้อยละห้าต่อปี โดยชำระเป็นรายงวด ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาไม่เกินยี่สิบปี

ข้อ ๑๗ เมื่อลูกหนี้ปฏิบัติตามสัญญาติดต่อกัน โดยไม่มีหนี้ค้างชำระ ณ วันต้นปีบัญชีปัจจุบัน เพื่อเป็นการจูงใจให้ลูกหนี้ชำระหนี้คืนกองทุน ให้ลดอัตราดอกเบี้ยลงจากเดิม ร้อยละหนึ่ง คงเหลืออัตราดอกเบี้ยร้อยละสามต่อปีและร้อยละสองต่อปี ตามลำดับ และให้คงที่ร้อยละสองต่อปี ติดต่อกันจนครบตามสัญญา ทั้งนี้ หากลูกหนี้ผิดสัญญางวดใดงวดหนึ่ง ให้คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละห้าต่อปี

ข้อ ๑๘ กรณีลูกหนี้ประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ ตามประกาศของทางราชการ ให้งดคิดดอกเบี้ยเป็นเวลาหนึ่งปี นับตั้งแต่ลูกหนี้ประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ และในปีถัดไปให้ลดอัตราดอกเบี้ยที่ต้องชำระในปัจจุบัน ร้อยละสองต่อปี เป็นเวลาสองปี เว้นแต่ลูกหนี้มีอัตราดอกเบี้ยที่ต้องชำระน้อยกว่าร้อยละสองต่อปี ให้งดคิดอัตราดอกเบี้ยเป็นเวลาสองปี โดยการพิจารณาของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๙ การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หมายความว่า กระบวนการใดๆ ซึ่งลูกหนี้กับเจ้าหนี้ตกลงร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของลูกหนี้ โดยลูกหนี้ได้รับการผ่อนผันการชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์ปกติแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ ซึ่งมีเหตุสุจริตจำเป็นและเพื่อเป็นการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ จะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) เป็นลูกหนี้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยเปิดเผยข้อมูลที่เป็นจริงและยินยอมปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด

(๒) มีแผนการแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าเป็นแนวทางที่จะฟื้นฟูการประกอบอาชีพได้ เพื่อให้ลูกหนี้มีช่องทางในการชำระหนี้

(๓) เป็นสัญญากู้ยืมเงินที่ครบกำหนดชำระแล้วไม่เกินกว่าสามปี

ข้อ ๒๐ ลูกหนี้ที่ประสงค์จะขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้ยื่นคำร้องต่อ ธนาคาร ซึ่งตนมีภูมิลำเนา พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานประกอบคำร้อง

หลักประกันตามคำขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามวรรคแรก ให้ใช้หลักประกันตามสัญญาจำนองเดิมได้ เว้นแต่หลักประกันเดิมมีราคาเสื่อมลง ให้ลูกหนี้จัดหาหลักทรัพย์มาเป็นประกันเพิ่มเติม

ข้อ ๒๑ ให้ใช้หลักเกณฑ์ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังต่อไปนี้

(๑) การขยายระยะเวลาชำระหนี้

(๒) การให้ระยะเวลาปลอดการชำระเงินต้น

(๓) การลดอัตราดอกเบี้ย

(๔) การยินยอมให้ลูกหนี้ชำระหนี้เงินต้นในสัดส่วนที่ลดลง

(๕) การตกลงรับชำระหนี้จากการโอนขายทรัพย์สินของลูกหนี้กับบุคคลอื่น

(๖) การพักชำระดอกเบี้ยค้างตามสัญญาเงินกู้เดิมชั่วคราว โดยกำหนดเวลาไว้

สำหรับหลักเกณฑ์ตาม (๑) ให้ดำเนินการจัดทำบันทึกข้อตกลงต่อท้ายหนังสือสัญญากู้ยืมเงินฉบับเดิม และให้ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปตามศักยภาพของลูกหนี้แต่ละราย เงินต้นตามสัญญากู้ยืมเงินให้คิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละห้าต่อปี ส่วนดอกเบี้ยเงินกู้ให้โอนเป็นเงินต้นตามบัญชีใหม่และไม่คิดดอกเบี้ย

เปิดเตล็ด

ข้อ ๒๒ เจ้าหนี้ที่เป็นนิติบุคคล ตามข้อ ๔ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุน
หมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกรและผู้ยากจน พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้หมายความรวมถึง

(๑) เจ้าหนี้ซึ่งเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัดที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ และมีวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมเงิน

(๒) เจ้าหนี้ซึ่งเป็นสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์ในการให้กู้ยืมเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยการสหกรณ์
ตาม (๑) และ (๒) นั้นต้องเป็นหนี้ที่มีค้ำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

ข้อ ๒๓ หนี้ซึ่งเกิดจากเจ้าหนี้ที่เป็นธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคาร
พาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารออมสิน หรือ
ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ต้องเป็นหนี้ที่มีค้ำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว

ข้อ ๒๔ กรณีที่ดินซึ่งจำนองไว้เป็นหลักประกันต้องถูกเวนคืนบางส่วน ตามพระราชบัญญัติ
เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้คณะอนุกรรมการส่วนกลาง พิจารณาภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ราคาประเมินที่ดินส่วนที่เหลือจะต้องมีมูลค่าไม่น้อยกว่าจำนวนหนี้ที่ค้ำชำระทั้งหมด

(๒) ให้ลูกหนี้นำเงินค้ำทดแทนที่ได้รับจากการเวนคืน มาชำระหนี้ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา
เมื่อปรากฏว่าลูกหนี้ยังมีหนี้ค้ำชำระอยู่กับกองทุน

นอกเหนือจาก (๑) และ(๒) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

(นายเลิศวิโรจน์ โกวัฒนะ)

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์